

Νέο διεθνές πρότυπο ISO 39001 - έτοιμο να σώσει ζωές!

Του Γιάννη Βασιάδη *

Ο απολογισμός των τροχαίων ατυχημάτων στις μέρες μας είναι πραγματικά τραγικός: 20 - 50 εκατομμύρια άνθρωποι τραυματίζονται στους δρόμους, ενώ περίπου 1.3 εκατομμύρια χάνουν άδικα τη ζωή τους ετησίως σε όλο τον κόσμο. Δυστυχώς οι αριθμοί αυτοί χρόνο με το χρόνο ολοένα και αυξάνονται, ιδιαίτερα στις χώρες με τα χαμηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα. Σε πολλές χώρες μάλιστα οι υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών και βοήθειας προς τα θύματα των τροχαίων ατυχημάτων είναι ανεπαρκείς. Επιπλέον οι τραυματισμοί αυτοί, που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, επιβαρύνουν ακόμα περισσότερο τις ήδη υπερφορτωμένες νοσοκομειακές υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο της συλλογικής προσπάθειας που καταβάλλεται για να ανατραπεί το θλιβερό αυτό σκηνικό, εξαγγέλθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη το Μάιο 2011 η *Δεκαετία Δράσης για την Οδική Ασφάλεια 2011-2020*, η οποία περιλαμβάνει ένα παγκόσμιο σχεδιασμό με στόχο να εισαχθούν πιο αυστηρά νομοθετικά μέτρα, να βελτιωθεί η ασφάλεια των δρόμων και των οχημάτων, να ενισχυθούν οι υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών, και γενικότερα να αναπτυχθεί η διαχείριση της οδικής ασφάλειας. Στο τελευταίο αυτό κομμάτι του σχεδιασμού έρχεται ακριβώς να προσθέσει μια νότα αισιοδοξίας και να προσφέρει λύσεις το νέο διεθνές πρότυπο *ISO 39001:2012, Συστήματα διαχείρισης Ασφάλειας Οδικής Κυκλοφορίας (ΑΟΚ) - Απαιτήσεις με καθοδήγηση χρήσης (Road Traffic Safety management systems – Requirements with guidance for use)*.

Το πρότυπο καθορίζει τις απαιτήσεις για την εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης της ΑΟΚ δίδοντας τη δυνατότητα σε ένα οργανισμό που αλληλεπιδρά με το σύστημα οδικής κυκλοφορίας να συμβάλει στη μείωση των θανάτων και των σοβαρών τραυματισμών που σχετίζονται με τα τροχαία ατυχήματα που ο ίδιος ο οργανισμός θα μπορούσε να επηρεάσει. Οι απαιτήσεις του προτύπου είναι γενικές και μπορούν να εφαρμοστούν από οποιοδήποτε οργανισμό (επιχείρηση, υπηρεσία κλπ) ανεξάρτητα από τον τύπο του, το μέγεθος του και τα προϊόντα ή το είδος των υπηρεσιών που παρέχει. Κυρίως περιλαμβάνουν

- την ανάπτυξη και την εφαρμογή μιας κατάλληλης πολιτικής της ΑΟΚ
- την ανάπτυξη των στόχων της ΑΟΚ
- την ανάπτυξη των σχεδίων δράσης (για την επίτευξη των στόχων της ΑΟΚ) που λαμβάνουν υπόψη τις νομικές και άλλες απαιτήσεις τις οποίες ο οργανισμός δεσμεύεται να εφαρμόζει, και
- τις πληροφορίες για τα στοιχεία και τα κριτήρια σχετικά με την ΑΟΚ τα οποία ο οργανισμός προσδιορίζει ότι μπορεί να επηρεάσει και να ελέγξει.

Το ISO 39001 βασίζεται στην προσέγγιση με την καθιέρωση και εφαρμογή διαδικασιών, η οποία έχει ήδη αναγνωρισμένη επιτυχία από άλλα διεθνή πρότυπα όπως το ISO 9001 που αφορά την διαχείριση της ποιότητας. Στηρίζεται στη θεωρία του κύκλου του Deming: Σχεδιάζω → Υλοποιώ → Ελέγχω → Ενεργώ (PDCA cycle: Plan → Do → Check → Act) και συμπεριλαμβάνει την απαίτηση για συνεχή βελτίωση.

Στην κοινή προσπάθεια για μείωση των σοβαρών τραυματισμών και των θανάτων λόγω των τροχαίων ατυχημάτων, το ISO 39001 εκτιμάται ότι θα αποτελέσει ένα πρακτικό και χρήσιμο εργαλείο τόσο για τις κυβερνητικές υπηρεσίες όσο και για τους ιδιωτικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις που έχουν εμπλοκή σε δραστηριότητες σχετικές με την οδική ασφάλεια, όπως για παράδειγμα

- οδική αρχή (→σχεδιασμός και λειτουργία οδικού δικτύου)
- σχολείο, υπεραγορά (→δημιουργία συνθηκών κυκλοφοριακής συμφόρησης)
- πολυεθνική εταιρία πωλήσεων και μάρκετινγκ, εταιρία οδικής βοήθειας / ρυμούλκησης, εταιρία ταξί (→μεταφορά φορτίων και επιβατών)

Ουσιαστικά το πρότυπο θα τις βοηθήσει με την παροχή μιας δομημένης και ολιστικής προσέγγισης για την ασφάλεια οδικής κυκλοφορίας ως συμπλήρωμα στα ισχύοντα προγράμματα και κανονισμούς. Ακόμα θα τους προσφέρει στήριξη στις προσπάθειές τους να ενθαρρύνουν τους οδικούς χρήστες να αποκτήσουν οδική συνείδηση και να συμπεριφέρονται υπεύθυνα ακολουθώντας πιστά τους νόμους οδικής κυκλοφορίας.

Το πρότυπο είναι συμβατό με τα άλλα διεθνή πιστοποιήσιμα πρότυπα για συστήματα διαχείρισης και η εφαρμογή και η πιστοποίησή του εύκολα θα μπορούσε να συνδυαστεί με τα πρότυπα αυτά, π.χ. CYS EN ISO 9001 – Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας, CYS EN ISO 14001 – Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, OHSAS 18001 – Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το πρότυπο δεν αγγίζει οποιεσδήποτε απαιτήσεις αφορούν την τεχνική και την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών μεταφορών, π.χ. δρόμους, πινακίδες/φώτα, αυτοκίνητα, τραμ, υπηρεσίες μεταφορών φορτίων και επιβατών, υπηρεσίες διάσωσης και επειγόντων περιστατικών.

Η εκπόνηση του προτύπου έγινε από τη Διεθνή Τεχνική Επιτροπή Τυποποίησης ISO/PC 241 Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας Οδικής Κυκλοφορίας (Road Traffic Safety Management Systems) με την υποστήριξη εμπειρογνομόνων από 40 χώρες και 16 οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, της Παγκόσμιας Τράπεζας και της Διεθνούς Οδικής Ομοσπονδίας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να μελετήσουν το πρότυπο χωρίς οποιαδήποτε επιβάρυνση ή και να το αγοράσουν στο κέντρο πληροφόρησης και εξυπηρέτησης του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης (CYS). Η προμήθεια του προτύπου μπορεί επίσης να γίνει πολύ εύκολα σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της υπηρεσίας *e-sales* στην ιστοσελίδα του *CYS* (www.cys.org.cy)

* Ο Γιάννης Βασιάδης είναι Μηχανολόγος Μηχανικός και εργάζεται ως Λειτουργός Τυποποίησης στον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης (CYS)